

21.66x20.14	1/2	3 עמוד	הארץ - כותרת	15/11/2020	75130908-3
הכפר הירוק בית הספר הכפר הירוק פנימי - 90290					

מכיף לבדידות: תלמידים מסכמים חודשיים בבית

ארבעה תלמידים בכיתות ו' עד י' ששוחחו עם "הארץ" בתחילת הסגר מעידים כעת על ייאוש וגעגועים לבית הספר

שירה קדרי-עובדיה

באמצע ספטמבר, מיכל הר-זהב, תלמידת כיתה ח' בבית הספר "בית חינוך" בירושלים, לא ממש התרגשה מהמעבר המהיר ללמידה מרחוק. בית הספר היה ערוך לכך מבעוד מועד, ומלבד קשיים טכניים פה ושם, המעבר היה חלק. "בסיבוב הקודם זה היה מבלגן, השנה התארגנו כוונן והספיקו להסביר לנו איך להפעיל את מערכת הלמידה מרחוק עוד לפני שהתחיל הסגר", סיפרה או ל"הארץ".

כמו שאר בני גילה, הר-זהב הספיקה ללמוד בבית הספר רק שבועיים, בתחילת שנת הלימודים. מאז היא לומדת מהבית. בתחילת הסגר היא סיפרה שהלמידה מרחוק היא "דווקא סבבה". אך בשבוע שעבר – כמעט שמונה שבועות אחרי כן – היא נשמעה אחרת. "האמת? אני כבר רוצה לחזור לבית הספר", העידה, "בהתחלה לא רציתי, אבל זה כבר קשה – קשה להבין את החומה בבית הספר אם יש בעיה אפשר ללכת למורה רגע כדי להבין יותר, ואז קל יותר ללמוד".

מלבד הר-זהב, שלושה תלמידי כיתות ו' עד י' שוחחו עם "הארץ" בשתי נקודות זמן: בתחילת הסגר השני ובשבוע שעבר. בשבועות שחלפו הם הספיקו להתרגל, לפחות באופן חלקי, למצב החדש, אך גם נעשו מודעים יותר לבדידות ולקושי הכרוכים בו. וכי עוד שחזרתם של תלמידי כיתות ה-ו' וי"א-י"ב כבר נראית באופן

— מחר ידון בכך קבינט הקורונה – נראה כי לפי שעה, תלמידי כיתות ו'-י' יישארו בבית עד סוף נובמבר לפחות.

לדברי התלמידים, הקשיים הטכניים נפתרו בהדרגה בחלוף הזמן, אך הקושי הגדול שנותר הוא העומס הלימודי והשיבה הממושכת מול מסך המחשב. בתי הספר משתדלים לסייע בכך. "המון ילדים התלוננו, או שינו את המערכת", סיפרה הר-זהב. במסגרת שינויים אלה, בכל יום נוספה שעת לימודים פרטנית המיועדת לתגבור החומר הלימודי: מי שרוצה נכנס, ומי שלא יכול ליהנות משעה חופשית באמצע היום. לדברי הר-זהב, היוזמה עוזרת, אך אינה מספיקה. "אני מתחברת לשיעור הפרטני במתמטיקה, יחד עם עוד חברה, ואז קל יותר להבין", היא סיפרה. ואולם, לדבריה, בשאר השיעורים קשה לשמור על ריכוז לאורך שעות רבות: "כשלומים מהמחשב יש הסחות דעת. אני בטלפון תוך כדי לפעמים בטלוויזיה".

לפעמים היא יוצאת עם חברות לפארק הסמוך, כשהטלפון ממשיך לפעול על זום, אך המצב למה כבוי. הריכוז בהתאם. גם ככה אני יודעת שבסופו של דבר אני אבין את החומר רק אחרי שאמא שלי תשב איתי בערב", הודתה, "אני מרגישה שדרך הזום ממש קשה לי להבין, אי אפשר באמת ללמוד. כשהיו לימודים בבית הספר זה לא היה ככה – אפשר היה לדבר בכיתה, לשאול שאלות, והמורים באמת

עזרו. השנה זה לא מצליח". אחותה הקטנה של מיכל, יערה, לומדת בכיתה ו' בבית הספר היסודי "גאולים" בירושלים. בבית הספר שלה החליטו לבנות מערכת שעות מסוג אחר: מדי יום לומדים מקצוע אחד בלבד, במטרה להקל על התלמידים והמורים ולהפוך את הלמידה מרחוק לפשוטה יותר. כמו אחותה, בתחילת הסגר היא נשמעה אופטימית למדי: "זה דווקא נחמד", אמרה אז. אך בניגוד למיכל, יערה הצליחה לשמור על חיוביות – גם כעבור

אלה גיגי, תלמידת כיתה ח': אין לי בעיה לשבת מול מסך כל היום, הבעיה היא שאין מסגרת

כמעט חודשיים. ייתכן שניתן לייחס את ההבדל לגישה יוצאת הדופן של בית הספר "המורה" יודעת שקשה להתרכז בו, או היא תמיד משלבת לאורך היום גם משחקים ומשימות שעישים לבד, תיארה יערה, "אני אוהבת את זה, ככה הרבה יותר קל לשמור על ריכוז".

מאז שהוקלו תנאי הסגר, מצ' ליחה יערה לפגוש יותר חברים פנים אל פנים. כך, היא לומדת יחד עם שתי חברות טובות מהכיתה, בכל פעם בבית אחר. נוסף על כך, בית הספר חילק את התלמידים לקבוצות של חמישה, וביקש מהן להיפגש פעם בשבוע כדי ללמוד יחד. "זה הולך טוב", היא סיפרה. ועדיין, לדבריה, לא הכל

מושלם: "התקופה הזאת מכודדת אותנו מבפנים", היא פירטה, "אין בתכלס לאן לצאת. הייתי אמורה להירשם השנה למקהלה של בית הספר ולחגוגים אחרים, אבל הכל נדחה או בוטל". כמו אחותה, יערה כבר מכה לחזור ללמוד בכיתה. "הרבה יותר נוח לי ללמוד ככה", היא אמרה. השבוע היא סוף סוף תוכה לכך, לפחות באופן חלקי: משרדי הבריאות והחינוך אישרו תקנות המאפשרות מפגש באוויר הפתוח, וכעת מתוכנן מפגש שבועי כזה בבית ספרה, בקבוצות קטנות, עד לחידוש הלימודים.

גם אלה גיגי, תלמידת כיתה ח' בבית הספר בכפר הירוק, פגשה סוף סוף את חבריה לכיתה פנים אל פנים, באוויר הפתוח של הכפר. "כולם התגעגעו אחד לשני", היא סיפרה. אף שלא היה מדובר במפגש רשמי, היו מורים שקפצו לומר שלום – אך לא מעבר לזה. הם בעיקר דיברו והשלימו פערים, "ביחד כזה", היא תיארה.

בשיחה עם "הארץ" בתחילת הסגר, גיגי העידה שהלמידה מרחוק לא קשה לה. "אין לי בעיה לשבת מול מסך כל היום, זה לא מפריע לי", אמרה אז, "הבעיה היא שאין מסגרת". בבית הספר שלה, כמו ברבים אחרים, התלמידים מתבקשים להדליק את המצלמה במחשב לאורך השיעור כולו. "רוב הזמן אני עם מצלמה דולקת", סיפרה, "אבל יש שיעורים בסוף היום שאני כבר לא יכולה יותר, או אני עוברת למיטה עם המחשב ומכבה את המצלמה".

כעבור חודשיים, גם גיגי מודה שהשיבה הממושכת מול מסך כבר לא ממש קלה. "בהתחלה עוד הסתדרתי עם זה, אבל זה הולך ונהיה קשה יותר", פירטה. "בהתחלה זה עוד היה חדש ומגניב, אבל אנחנו כבר הרבה זמן ככה. לא ציפיתי שזה יימשך כל כך הרבה זמן. חשבתי שנגמור את הסגר של סוכות ונחזור לעניינים".

גם בבית הספר שלה השתדל להקל על התלמידים: שיעורים של 45 דקות התקצרו ל-30 דקות, 90 דקות קוצרו לשעה בלבד. שינויים אלה מאפשרים הפסקת צהריים ארוכה יותר, וקצת מרווח לנשימה. לצד זאת, לדברי גיגי, בזמן שחלף מאז סגירת בתי הספר המורים למדו להיות קשובים יותר למצבם של התלמידים. "הם יודעים מתי זה כבר קשה מדי, מתי צריך לשחרר אותנו לעבוד לבד או לתת פחות שיעורי בית", סיפרה.

אך גם לדעתה, זה פשוט לא מספיק. "יש המון מקום לשיפור", קבעה, "המון בתי ספר חושבים שאפשר לנהל את השיעורים מרחוק כמו שיעורים פרונטליים בכיתה, אבל האמת היא שאי אפשר לקחת את אותה צורת לימוד ולהלביש אותה על סיטואציה שונה לגמרי". לדבריה, חרף ההבנה וניסיונות ההתחשבות בבית ספרה, "לא תמיד מיישמים את זה".

גיגי העידה כי בימי שגרה, גולת הכותרת בבית ספרה הם שיעורי הבחירה: שיעור שטח במרחבים הגדולים של הכפר

13.34x20.19	2/2	עמוד 3	הארץ - כותרת	15/11/2020	75130909-4
הכפר הירוק בית הספרהכפר הירוק פנימי - 90290					

מיכל (מימין) ויערה הרזהב בביתן בירושלים, בספטמבר. "זה כבר קשה", סיפרה מיכל צילום: עופר וקנין

חודשיים לאחר סגירת בתי הספר. "המערכת לא ממש השתנתה", סיפרה, "אבל המורים משתכללים ומשתפרים עם ההכנה של האפשרויות בוום, וגם אנחנו התלמידים". אך התסכול העיקרי לא קשור ללימודים העיוניים – אלא דווקא למגמת המוזיקה שבה הוא לומד. עם שיעורי תולדות המוזיקה והתיאוריה הוא דווקא מסתדר, אך בתור נגן קרן יער, הוא אמור להשתתף גם בהרכב מוזיקלי – וזה לא ממש מצליח בתקופה האחרונה. "אני אפשר לנגן בוום ביחד, כי המחשב יודע לשמוע רק נגן אחד בכל פעם", סיפר ל"הארץ" בתחילת הסגר. ביום חמישי לפני כשבועיים ההרכב אמור היה להיפגש סוף סוף, בשטח פתוח. "אמרנו שיש אישור, אבל אז ירד גשם ואי אפשר היה לנגן", הוא תיאר, "נעשה את זה כנראה בהמשך, אני כבר מאוד מחכה לזה".

מורים שנאבקים עם הצד הטכני של הלמידה מרחוק. "הם עובדים קשה, אבל חלקם לא ממש מצליחים להכין את הוום", תיאר או. מערכת השעות שלו עמוסה מאוד. "אחרי הרבה זמן הראש כואב וקשה מאוד ללמוד", הסביר פרידמן, "לפעמים הוום נתקע, יש רעשים שמקשים על ההכנה". כעת הוא מתמודד עם אתגר חדש: תקופת מבחנים בוום: התלמידים נדרשים להדליק את המצלמה במחשב, לפתוח את טופס הבחינה בטלפון ולכתוב את התשובות על דף. בסוף המבחן, סורקים את התשובות ושולחים למורה. "יש מורים שמבינים שלפעמים אי אפשר להיות עם מצלמה דולקת, כי לא לכולם יש גם מחשב וגם טלפון", תיאר פרידמן, "אחרים, לעומת זאת, מאיימים: 'אם לא תדליק מצלמה תקבל אפס'". לדברי פרידמן, העומס הלימודי נותר בעינו גם עכשיו,

הירוק ושיעור נוסף בכלבייה. עם היציאה לסגר, גיגי היתה סקרנית לדעת כיצד ימירו את שיעורי החוץ האהובים עליה לגרסת וום. כעת, למודת ניסיון, היא חרצה כי "זאת הבאסה הכי גדולה של השנה הזאת". שיעור הכלבייה, שציפתה לו מאוד, הפך להיות שיעור וום רגיל שבו לומדים על כלבים. בשיעור השטח, במקום לקטוף אבטיחים וללמוד על פרחי הבר, "פשוט שומעים הרצאות". אפילו בתנור עת הצופים בשכונת מגוריה בגבעתיים, הפעולות עברו בחודשיים האחרונים למסך המחשב – "וזה ממש מעפן. זה פשוט לא כייף", היא אמרה. לאור זאת, היא הפסיקה להתחבר לפעולות, ואת חברותיה מהצופים ("חוץ מהחדר ברה הכי טובה") לא פגשה כבר כחודשיים. דניאל פרידמן, תלמיד כיתה י' משיבת "בר אילן" בתל אביב, סיפר בתחילת הסגר על